

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут права
Кафедра суспільних дисциплін

„ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи
_____ О.А. Лагоднюк
„_____” _____ 2017 р.

07-03-50

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ЕТНОПЕДАГОГІКА

Ethnopedagogy

всі спеціальності
ALL SPECIALTIES
ALL SPECIALIZATIONS

Рівне – 2017

07-03-50 Робоча програма навчальної дисципліни «Етнопедагогіка» для студентів усіх спеціальностей НУВГП – Рівне: НУВГП, 2017. – 12 с.

Розробник: Сокаль В.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних дисциплін
Протокол від 13 вересня 2017 р. № 1

Зав. кафедри суспільних дисциплін

« ____ » вересня 2017 року

Ю.П.Олексін

Схвалено науково-методичною радою НУВГП

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2017 р.

Голова науково-методичної ради _____

О.А. Лагоднюк

« ____ » _____ 2017 року

ВСТУП

Анотація

Навчальна програма дисципліни «Етнопедагогіка» розроблена відповідно до структури та змісту навчальних посібників, які рекомендовано для студентів вищих навчальних закладів. Курс «Етнопедагогіка» належить до циклу гуманітарних дисциплін, пов'язаних з етнічним самовизначенням особистості, формування почуття патріотизму, толерантності, морально-етичних норм поведінки особистості у сім'ї та суспільстві.

Дисципліна «Етнопедагогіка» важливим є курсом педагогічного циклу, який вчить студентів розуміти закономірності родинної та народної педагогіки, особливостей національного менталітету та його вплив на формування особистості, використовувати народний досвід для підвищення рівня духовності, відродження народних традицій у системі виховання. Вивчення теоретичного матеріалу супроводжується практичними заняттями, тренінгами, відеоматеріалами.

Ключові слова: педагогіка, етнопедагогіка, традиції, звичаї, народне виховання, козацька педагогіка, родинна педагогіка.

Abstract

The curriculum of the discipline "Ethnopedagogics" is developed in accordance with the structure and content of the teaching aids that are recommended for students of higher educational institutions. The course "Ethnopedagogika" belongs to the cycle of humanitarian disciplines related to the ethnic self-determination of the individual, the formation of a sense of patriotism, tolerance, moral and ethical norms of behavior in the family and society.

The discipline "Ethnopedagogics" is an important course of the pedagogical cycle that teaches students to understand the patterns of family and folk pedagogy, the peculiarities of the national mentality and its influence on the formation of the individual, to use folk experience to raise the level of spirituality, to revive folk traditions in the system of education. Study of theoretical material is accompanied by practical classes, trainings, video materials.

Key words: pedagogy, ethnopedagogy, traditions, customs, folk education, Cossack pedagogy, family pedagogy.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Для усіх спеціальностей НУВГП Для усіх спеціалізацій	Нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-4 й	1-4-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1- 8	1-8
		Лекції	
		12 год.	2 год.
		Семінарські	
		18 год.	8 год.
		Лабораторні	
	год.	-	
Самостійна робота			
60 год.	80 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 2 СРС – 4	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Вид контролю – залік	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 30 % до 60 %;

для заочної форми навчання - 7 % до 93 %;

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Етнопедагогіка» передбачає підготовку національної еліти, яка здатна оволодіти освітньо-світоглядною парадигмою гуманітаризації, гуманізації і демократизації вищої освіти, забезпечує всебічний розвиток особистості викладача і студента ВНЗ.

Для успішного здійснення професійної педагогічної діяльності необхідними є знання з народної дидактики та педагогічної деонтології, володіння професійними та психолого-педагогічними компетенціями.

Метою вивчення навчальної дисципліни розкрити закономірності розвитку етнопедагогіки, засвоїти основні поняття української етнопедагогіки, проаналізувати її походження та становлення, особливості процесу формування і відродження дисципліни в умовах незалежності України. Підкреслити роль курсу в науковій та професійній підготовці студентів відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; розроблення на цій основі підходів щодо удосконалення психолого-педагогічної підготовки студентів

Навчальна програма дисципліни «Етнопедагогіка» викладається для студентів, які навчаються за освітнім рівнем бакалавр.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- визначення етапів розвитку етнопедагогіки;
- аналіз процесів формування національного менталітету українців
- самостійна діяльності з питань дослідження розвитку української етнопедагогіки;
- підвищення рівня власної морально-етичної культури.
- розкриття ролі народної педагогіки у розвитку національної системи освіти;
- визначення перспектив розвитку етнопедагогіки в демократичному суспільстві, як педагогіки національного розвитку;
- розкрити роль народної педагогіки в подальшому розвитку наукової педагогічної теорії і практики, що є надійним орієнтиром у створенні виховної системи, адекватної потребам українського державотворення й формування високоосвічених, духовно багатих і морально-стійких особистостей, гідних громадян демократичної європейської держави
- використання народного виховного досвіду для підвищення рівня духовності, відродження народних традицій у системі виховання.

Згідно з вимогами державних стандартів щодо вищої освіти, студент, вивчаючи дисципліну «Етнопедагогіка», повинен **знати:**

- основний зміст етнопедагогіки;
- сутність і закономірності етнопедагогіки;
- особливості українського народного виховання;
- основні принципи, засоби і методи народного виховання;
- складові народної педагогіки,

– становлення системи української національної освіти

уміти:

- визначати основні категоріями етнопедагогіки, застосовувати їх при виконанні теоретичних і практичних завдань;
- аналізувати політику Української держави щодо розвитку освіти в історичній ретроспективі та в національному аспекті.
- виокремлювати принципи національної освіти, завдання навчальних закладів;
- добирати приклади педагогічних ситуацій з національного виховання, що зорієнтовані на формування гуманістичних почуттів особистості.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Народна педагогіка

Тема 1. Етнопедагогіка як наука. Історія розвитку української етнопедагогіки. Витоки української народної педагогіки. Виховний ідеал українського народу. Складові виховання в українській етнопедагогіці. Ідеї народного виховання у творчості українських письменників. Напрямки народного виховання.

Тема 2. Родинна педагогіка. Розвиток і формування української сім'ї. Традиції сімейного виховання. Родина і родовід. Роль батьків у виховання дітей. Традиційні погляди українського народу на виховання молоді. Вплив національного менталітету на виховання особистості. Педагогічна деонтологія. Моральне виховання дітей у сім'ї. Формування педагогічної культури батьків.

Тема 3. Українська козацька педагогіка. Основні етапи розвитку українського козацтва. Козацький характер і вольова сфера. Виховання у молоді фізичної і психологічної культури козаків. Виховання у молоді козацьких чеснот, сили і духу. Педагогіка народного календаря. Народні ігри. Символи України. Країнознавство.

Змістовий модуль 2. Традиції та звичаї українців

Тема 4. Український фольклор. Малі жанри українського фольклору. Колісанки і забавлянки. Види українських казок. Українські обрядові пісні. Народні свята, традиції і обряди. Українські народні ігри. Особливості святкування сезонних свят. Різдвяні свята. Великдень. Залучення молоді до сезонних робіт

Тема 5. Народні промисли і ремесла. Писанкарство. Вишивка. Бондарство. Плетіння. Бджільярство. Національне мистецтво та театр. Народна метеорологія. Народна медицина і лікарські рослини.

Тема 6. Побут населення України. Українська національна іграшка. Національний одяг українців. Українська хата та обійстя. Традиційні обереги в українській родині. Символи України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усь ого	Ле к	прак т	ла б	с.р.	Усь о го	Лек ц	прак т	ла б	с.р.
Змістовий модуль 1. Народна педагогіка										
Тема 1. Етнопедагогіка як наука	15	2	2		11	15	2	-		13
Тема 2. Родинна педагогіка	15	2	4		9	15		2		13
Тема 3. Козацька педагогіка	15	2	2		11	15				15
Змістовий модуль 2. Традиції та звичаї українців										
Тема 4. Український фольклор.	15	2	2		11	15		2		13
Тема 5. Народні промисли і ремесла	15	2	4		9	15		2		13
Тема 6. Побут населення України	15	2	4		9	15		2		13
Разом	90	12	18		60	90	2	8	-	80
Усього годин	90	12	18		60	90	2	8	-	80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Етнопедагогіка як наука.	2
2.	Родинна педагогіка.	
3.	Козацька педагогіка	2/2
4.	Педагогіка народного календаря. Український календар.	2/
5.	Український фольклор	2/2
6.	Народний одяг	2/
7.	Народні промисли і ремесла	2/2
8.	Побут населення України	2/2
9.	Народна медицина	2

Разом	18/8
-------	------

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

Підготовка до аудиторних занять – 15/2 год.

Підготовка до контрольних заходів – 18/18 год.

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не викладаються на лекціях – 27 /60 год.

6.1. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	
		денна	заочна
1.	Етнічні відмінності українського виховання	2	6
2.	Роль звичаїв і традицій у сімейному вихованні	3	6
3.	Релігійні вірування і звичаї	3	6
4.	Народна метеорологія	3	6
5.	Народні засоби лічби	3	6
6.	Сімейні звичаї та традиції	3	6
7.	Державні символи	3	6
8.	Моральне виховання дітей у сім'ї	3	6
9.	Українське народознавство	2	6
10.	Українське мистецтво та його вплив на виховання дітей	2	6
Разом		27	60

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Етнопедагогіка» використовуються пояснювально-ілюстративні методи використанням мультимедійних презентацій та проблемні методи навчання із застосуванням:

- розв'язання проблемних завдань;
- виконання індивідуальних психологічних досліджень;
- тестових завдань;
- прийомів рольової гри;
- тренінги;
- доповідей та повідомлень;
- активізації самостійного вивчення студентами літератури;
- навчальних дискусій.

8. Методи контролю

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни «Етнопедагогіка» проводиться в письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (одна правильна відповідь з

чотирьох запропонованих). Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;
- з семінарських занять – на основі перевірки виконаних завдань.

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінки.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

1. Завдання до семінарського заняття (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

2. Ситуаційні вправи, психолого-педагогічні дослідження та інші завдання творчого характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Всього
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
15	20	15	15	15	20	
50			50			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	90–100

82–89	
74–81	
64–73	
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням курсу

10. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Етнопедагогіка» включає:

1. Конспект лекцій на паперових носіях.
2. Конспект лекцій на електронних носіях.
3. Нормативні документи Міністерства освіти і науки України.
4. Мультимедійні презентації до тем дисципліни «Етнопедагогіка».
5. Роздавальний матеріал до семінарських занять.

11. Рекомендована література

Базова

1. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка родинного виховання: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 324 с. <https://www.google.com.ua/search?source=hp&q=Кузьмінський>
2. Лозко Г. Українське народознавство. Видання п'яте, доповнене та перероблене. — Гриф МОН України. - Тернопіль: Мандрівець, 2014.
3. Мала енциклопедія етнодержавознавства. — Національна академія наук України. Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. — Під редакцією академіка УАПН Ю. І. Римаренка. — К.: Генеза — Довіра, 1996. <http://www.twirpx.com/file/2122159/>
4. Мосіяшенко В. А. Українська етнопедагогіка /В.А. Мосіяшенко. Навч. посіб. — Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. — 176 с. <http://krempepdoshk.at.ua/load/dodatkova>
5. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання / В.Л.Омеляненко, А.І. Кузьмінський. Навчальний посібник. — К.: Знання, 2008. — 415 с. http://libfree.com/122317819-pedagogikateoriya_i_metodika_vihovannya

Допоміжна

1. Васякович Г.П., Черніков, П. І. Етнопедагогіка і морально-естетичне виховання учнів [Текст]: методичний посібник / Г.П. Васякович, П.І. Черніков. — Чернігів: Редакційно-видавничий відділ управління по пресі, 1994. — 24 с.

2. Ващенко Г. Виховний ідеал : Підручник для педагогів, виховників, молоді і батьків / Г. Ващенко. - Полтава : [б.в.], 1994. - 190 с.
 3. Лисенко Н.В., Лаппо, В.В. Етнопедagogіка [Текст]: навчально-методичний посібник / Н.В.Лисенко, В.В. Лаппо. – Івано-Франківськ: Плай, 2003. – 85 с.
 4. Мосіяшенко В. А. Українська етнопедagogіка : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Мосіяшенко. – Суми : ВТД "Унів. кн.", 2005. – 174 с.
 5. Стельмахович М.Г. Народне дитинознавство / М.Г. Стельмахович. – К.: Знання, УРСР, 1991. – 48 с.
- Сявакко Е.І. Українська етнопедagogіка в її історичному розвитку / Е.І. Сявакко. – К.: Наукова думка. – 1974. – 152 с.

12. Електронний репозиторій НУВГП

1. Якубовська С. С. Психологія і педагогіка. НУВГП, Рівне, Україна. – Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/2304/>
2. Кочубей А. В. Народознавство для студентів інженерних спеціальностей ВНЗ : навч.-метод. посіб. / А. В. Кочубей. – Рівне : НУВГП, 2009. – 148 с.
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/2262>
3. 087-102 Кочубей, А. В. (2013) МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ до практичних занять і самостійного вивчення навчальної дисципліни «Народознавство» для студентів усіх напрямів підготовки НУВГП денної форми навчання.
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/454>

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека ім.В.І.Вернадського / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6 / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44)/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)
5. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
6. Законодавство України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua/>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування